

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 497/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Andrejom Garom, Štefánikova 14, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5CdoR/3/2024 z 25. apríla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na ochranu pred neoprávneným zásahom do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, pričom navrhuje jeho zrušenie a vrátenie veci najvyššiemu súdu.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených, ako aj z vlastnej rozhodovacej činnosti ústavný súd zistil skutkové okolnosti, podľa ktorých v konaní vedenom na Okresnom súde Galanta sa sťažovateľ domáhal zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému synovi a nariadenia neodkladného opatrenia. Okresný súd Galanta uznesením sp. zn. 19P/118/2022 z 5. augusta 2022 návrh sťažovateľa zamietol. Následne uznesením sp. zn. 19P/118/2022 z 13. septembra 2022 preniesol miestnu príslušnosť na Okresný súd Martin. Konanie o návrhu sťažovateľa na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností bolo na Okresnom súde Martin vedené pod sp. zn. 9P/230/2022.

3. Matka sa návrhom podaným na Okresnom súde Galanta 23. augusta 2022 domáhala nahradenia súhlasu sťažovateľa so zápisom maloletého syna do Základnej školy v Dubovom. Okresný súd Galanta uznesením sp. zn. 21P/155/2022 z 11. októbra 2022 preniesol svoju miestnu príslušnosť na Okresný súd Martin. Konanie o návrhu matky sťažovateľa na nahradenie súhlasu otca bolo na Okresnom súde Martin vedené pod sp. zn. 9P/248/2022.
4. Okresný súd Galanta prenesenie miestnej príslušnosti odôvodnil tým, že maloletý syn sa zdržiava na adrese Budiš 74 spolu so svojou matkou, pričom od júla 2022 má na uvedenej adrese nahlásený trvalý pobyt, a preto je v záujme maloletého syna, aby vo veci konal súd, v ktorého obvode má maloletý spolu s matkou tendenciu dlhodobo sa zdržiavať.
5. Okresný súd Martin uznesením sp. zn. 9P/230/2022 z 21. decembra 2022 rozhodol o spojení konania o návrhu sťažovateľa na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností vedeného pod sp. zn. 9P/230/2022 a konania o návrhu matky na nahradenie súhlasu sťažovateľa vedeného pod sp. zn. 9P/248/2022. Označeným rozhodnutím boli tieto konania spojené na spoločné konanie ďalej vedené Okresným súdom Martin pod sp. zn. 9P/230/2022.
6. Okresný súd Martin následne vyjadril nesúhlas s prenesením miestnej príslušnosti, v súvislosti s čím Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 7NcC/11/2022 z 30. novembra 2022 v súlade s § 112 Civilného mimosporového poriadku rozhodol, že nesúhlas Okresného súdu Martin je nedôvodný.
7. Okresný súd Martin rozsudkom sp. zn. 9P/230/2022 z 1. júna 2023 udelil súhlas namiesto sťažovateľa ako zákonného zástupcu na zápis maloletého syna do Základnej školy v Dubovom a návrh sťažovateľa na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností zamietol.
8. Krajský súd na odvolanie rozsudkom sp. zn. 15CoP/83/2023 z 5. októbra 2023 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. Odvolací súd zdôraznil, že zmenou bydliska maloletého syna nedošlo k jeho odlúčeniu od otca, keďže aj naďalej dochádza v dohodnutom rozsahu k styku, ktorému matka nebráni. Otec netvrdil ani nepreukazoval problém s realizáciou styku. Akcentoval tiež správny poukaz súdu prvej inštancie na skutočnosť, že už v čase schvaľovania rodičovskej dohody matka bývala s maloletým v obci Budiš a pokiaľ maloletý syn bol zverený matke do jej osobnej starostlivosti, ďalším logickým krokom bola návšteva základnej školy v mieste bydliska.
9. K otcom navrhovanej zmene úpravy rodičovských práv a povinností odvolací súd zdôraznil zabezpečenie riadnej starostlivosti zo strany matky, ako aj riadneho priebehu styku sťažovateľa s maloletým synom. Tiež uviedol, že skutočnosti predkladané sťažovateľom o údajnom fyzickom napadnutí a týraní maloletého syna zo strany matky a jej partnera neboli preukázané. Vykonanie jednotlivých dôkazov pritom považoval za dostatočné a nepovažoval za potrebné nariaďovať opakovane znalecké dokazovanie.
10. Dovolanie proti rozsudku krajského súdu z 5. októbra 2023 najvyšší súd napadnutým rozsudkom zamietol.
11. K namietanej vade rozhodovania vylúčeným sudcom [§ 420 písm. e) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)] najvyšší súd konštatoval, že sťažovateľ vyvodzoval zaujatosť sudcu súdu prvej inštancie z jeho nepriateľského postoja prezentovaného na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 1. júna 2023, o ktorom sa však sťažovateľ mohol riadne dozvedieť až po prijatí zvukového záznamu z daného pojednávania. Najvyšší súd v tomto smere akcentoval prítomnosť

sťažovateľa, ako aj jeho právneho zástupcu na danom pojednávaní, a tým aj možnosť namietať zaujatosť sudcu vznesením námietky zaujatosti. V podaní sťažovateľa z 18. októbra 2023 podľa najvyššieho súdu, posudzujúc podanie podľa jeho obsahu, nebola vznesená námietka zaujatosti, keďže v ňom sťažovateľ uviedol, že sudca súdu prvej inštancie sa mal vylúčiť z prejednávania vo veci sám (§ 50 ods. 1 CSP). V závere najvyšší súd konštatoval, že sudca súdu prvej inštancie nezistil skutočnosti, pre ktoré je vylúčený, inak by ich musel bezodkladne oznámiť predsedovi súdu. Sťažovateľ námietku zaujatosti nevzniesol do ukončenia odvolacieho konania a ani v dovolacom konaní, pričom povinnosťou účastníka konania je uplatniť námietku zaujatosti najneskôr do siedmich dní, odkedy sa dozvedel o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený (§ 53 CSP). Konanie pred odvolacím súdom preto nebolo postihnuté vadou podľa § 420 písm. e) CSP.

12. Záver o neexistencii vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd odôvodnil poukazom na podstatné časti rozhodnutia odvolacieho súdu (bod 8 tohto uznesenia), v rámci ktorých bolo konštatované, že zmena bydliska maloletého syna nebola v rozpore s jeho záujmami. Akcentoval, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal argumentmi sťažovateľa, ktorými odôvodňoval zmenu pomerov u maloletého syna, pričom poukázal aj na relevantné časti rozhodnutia odvolacieho súdu (bod 9 tohto uznesenia). Najvyšší súd v tomto smere doplnil, že vo veci konajúce súdy vychádzali aj zo skutočnosti, že v čase schvaľovania uzatvorenej rodičovskej dohody o zverení maloletého syna do osobnej starostlivosti matky bolo bydlisko matky v Budiši, kde sa zdržiaval aj maloletý syn. Napokon sa podľa najvyššieho súdu odvolací súd dostatočne venoval aj námietke navrhnutého znaleckého dokazovania (bod 9 tohto uznesenia *in fine*).

13. Pokiaľ sa odvolací súd nezaoberal námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa nespriístupnenia nahrávky z pojednávania z 1. júna 2023 do uplynutia lehoty na podanie odvolania, k (ne)doručovaniu (bližšie neoznačeného) uznesenia krajského súdu a listín zásadného významu sťažovateľovi (dovolací súd zo spisu zistil, že obsah všetkých zásadných listinných dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise bol oznámený na pojednávaní 1. júna 2023) najvyšší súd akcentoval, že táto skutočnosť nezakladá automaticky vadu zmätočnosti, keďže odvolací súd jasne vysvetlil kľúčové dôvody, ktoré opodstatňovali rozhodnutie vo veci samej.

14. Dovolanie podané podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP vyhodnotil najvyšší súd ako neprípustné z dôvodu, že sťažovateľom predložená otázka, či zmena bydliska maloletého dieťaťa sa považuje za podstatnú vec súvisiacu s výkonom rodičovských práv a povinností podľa § 35 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) nebola pre meritórny záver súdu vo veci rozhodujúca. Svoj záver vo veci konajúce súdy opreli aj o skutočnosť, že nebola preukázaná pravdivosť tvrdení sťažovateľa o týraní a neprimeranom trestaní maloletého a hodnotené boli aj vyjadrenia maloletého syna (milujúc obidvoch rodičov uvádza veci, ktoré rodičia chcú počuť).

II.

Argumentácia sťažovateľa

15. Sťažovateľ namieta nesprávnosť postupu dovolacieho súdu v súvislosti so vznesením námietky zaujatosti podaním z 18. októbra 2023, o ktorej nebolo rozhodnuté.

16. V rozsudku odvolacieho súdu absentuje odôvodnenie k jednotlivým odvolacím námietkam.

17. Nezákonnosť postupu súdu videl sťažovateľ v tom, že vec prejednával súd prvej inštancie v čase, keď ešte nebolo právoplatne rozhodnuté o námietke miestnej nepríslušnosti súdu, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu o miestnej príslušnosti mu bolo doručené až v apríli 2023. Dovolací súd pritom námietku vyhodnotil ako atakujúcu rozhodnutie vo veci vylúčeným sudcom, čo spôsobuje arbitrárnosť rozhodnutia dovolacieho súdu.

18. Navyše sťažovateľ sa z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nedozvedel ani to, či ďalšie námietky napádajúce procesné nedostatky v postupe konajúceho súdu boli vyhodnotené dovolacím súdom ako relevantné alebo nie (neskoršie doručovanie podstatných listín, nemožnosť oboznámiť sa so zvukovým záznamom do uplynutia lehoty na odvolanie, ignorovanie žiadosti sťažovateľa o jeho sprístupnenie). V dôsledku absencie prístupu k zvukovej nahrávke z pojednávania sťažovateľ nemal možnosť pripraviť plnohodnotné odvolanie v zákonnej lehote.

19. K záveru o svojvoľnom premiestnení maloletého syna sťažovateľ predložil v konaní pred všeobecnými súdmi argumentáciu k výkladu § 35 zákona o rodine, pričom odôvodnenie všeobecných súdov považuje za svojvoľné.

20. Krajský súd sa rovnako nevysporiadal ani s námietkou sťažovateľa týkajúcou sa nariadenia znaleckého dokazovania, ktoré navrhol sťažovateľ.

21. Sťažovateľ namieta aj nesprávnosť procesného postupu súdu prvej inštancie byť viazaný súdnym rozhodnutím vydaným vo veci ustálenia miestnej príslušnosti Okresného súdu Martin na konanie vo veci.

22. K nesprávnemu právnemu posúdeniu veci sťažovateľ zdôrazňuje, že v odvolaní a následne v dovolaní predložil obsiahlu argumentáciu podporenú rozhodnutím ústavného súdu (II. ÚS 40/2019), pričom odvolací súd a ani dovolací súd sa touto argumentáciou nezaoberali. Dovolací súd bez relevantného dôvodu odmietol sťažovateľovi poskytnúť súdnu ochranu tým, že bez relevantného dôvodu odmietol vykonať dovolací prieskum otázky podstatnej pre rozhodnutie vo veci.

23. Procesné pochybenia najvyššieho súdu spôsobili zachovanie právoplatnosti nezákonných rozhodnutí súdov nižšej inštancie, v ktorých dôsledku bolo zasiahnuté do rodičovských práv sťažovateľa, a teda aj do práva na ochranu pred zasahovaním do súkromného a rodinného života.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

24. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka arbitrárnosti a nedostatočnosti odôvodnenia rozhodnutia dovolacieho súdu na podklade argumentácie obsiahnutej v časti II tohto uznesenia.

25. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie:

26. V kontexte napadnutého rozhodnutia vydaného dovolacím súdom ústavný súd zdôrazňuje, že právo na spravodlivé súdne konanie či právo na súdnu ochranu, ktorého vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, sa v civilnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za ktorých splnenia civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom vrátane dovolacích konaní (m. m. II. ÚS 581/2017).

27. Ústavný súd stabilne judikuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je vnímaná ústavným súdom primárne ako otázka interpretácie (obyčajného) zákona a v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016), samozrejme, za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (IV. ÚS 198/2020).

28. Úlohou ústavného súdu je preto posúdiť napadnutý rozsudok najvyššieho súdu z toho pohľadu, či závery v ňom uvedené zodpovedajú požiadavkám obsiahnutým v práve na spravodlivé súdne konanie, a teda či sú ústavne udržateľné (m. m. IV. ÚS 372/2020, IV. ÚS 197/2021).

29. Ústavný súd ďalej považuje za žiaduce v rámci formulovania všeobecných východísk, ktoré tvoria ústavnoprávny základ jeho rozhodovania o časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa, rešpektujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, zvýrazniť, že jedným z kľúčových princípov spravodlivého súdneho konania, ako ich garantuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, je aj právo na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Jeho obsahom je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („*fairness*“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07).

30. V zmysle už prezentovaných záverov sa ústavný súd pri posúdení namietaného porušenia práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu sústredil a zameril na posúdenie otázky, či sa najvyšší súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa, ktorú uplatňoval v podanom dovolaní proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či má súdom zvolená interpretácia aplikovaných právnych noriem ústavnoprávne akceptovateľný charakter.

31. Neexistencia namietanej vady rozhodovania vo veci vylúčeným sudcom (bod 11 tohto uznesenia) bola dovolacím súdom odôvodnená ústavne udržateľným spôsobom poukazom na skutočnosť aktívnej účasti sťažovateľa, ako aj jeho právneho zástupcu na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 1. júna 2023, na ktorom malo dôjsť k prezentovaniu nepriateľského pomeru sudcu k právnenému zástupcovi sťažovateľa. Záver najvyššieho súdu o nepresvedčivosti tvrdenia sťažovateľa, že námietku zaujatosti mohol vzniesť až po doručení zvukového záznamu z predmetného pojednávania (18. október 2023), je logicky podporený aplikáciou zákonného

ustanovenia § 53 ods. 1 CSP, ktoré striktne ohraničuje lehotu na podanie námietky a súčasne stanovuje následok jej nedodržania. Navyše úsudok najvyššieho súdu o tom, že námietka zaujatosti sudcu nebola sťažovateľom vznesená, vychádzajúc z posúdenia obsahu podania z 18. októbra 2023 (sudca Mgr. Peter Majcher sa mal vylúčiť), je rovnako ústavne udržateľný (k tomu pozri bod 11 tohto uznesenia a § 50 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak sudca, ktorý má spor prejednať a rozhodnúť, zistí skutočnosti, pre ktoré je vylúčený, bezodkladne ich oznámi predsedovi súdu).

32. Po preskúmaní podstatných častí napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že aj v kontexte namietanej vady zmätočnosti sa dovolací súd dostatočným spôsobom zaoberal argumentáciou sťažovateľa, ktorou atakoval nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu.

33. Z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu síce vyplýva to, že námietku o „nezákonnosti súdu“ (bod 17 tohto uznesenia) si dovolací súd zamenil s námietkou rozhodovania vo veci vylúčeným sudcom. Uvedené pochybenie dovolacieho súdu však nedosahuje intenzitu, ktorá by dovoľovala prijať záver, že len z uvedeného dôvodu došlo k zásahu do práva sťažovateľa na súdnu ochranu. Súčasťou už stabilného rozhodovania ústavného súdu je premisa, podľa ktorej ústavný súd posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu ústavnej sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). Už v uznesení sp. zn. IV. ÚS 247/2024 z 15. mája 2024 o predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľa (bod 27 predmetného rozhodnutia) ústavný súd k námietke o nedoručení rozhodnutia odvolacieho súdu o miestnej príslušnosti sťažovateľovi zdôraznil, že ide o postup plne v súlade s relevantnou právnou úpravou, podľa ktorej namietaný proti postúpeniu veci môže len súd, ktorému bola vec postúpená, pričom účastníci konania sa o postúpení iba upovedomujú a nemajú možnosť procesne vstupovať do procesu posudzovania dôvodnosti prenosu miestnej príslušnosti, keďže sa v tomto type konania nerozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov konania. Argumentácia sťažovateľa, podľa ktorej sa nezákonnosť meritórneho rozhodovania súdom prvej inštancie spája s nedoručením rozhodnutia odvolacieho súdu, resp. s neskorším doručením rozhodnutia o miestnej príslušnosti sťažovateľovi, nemá s prihliadnutím na relevantnú právnú úpravu a dôvody obsiahnuté v uznesení ústavného súdu z 15. mája 2024 svoje reálne opodstatnenie, čo spôsobuje nedostatok potrebnej intenzity nesprávneho postupu najvyššieho súdu spočívajúceho v nevysporiadaní sa s touto argumentáciou. Uvedené procesné pochybenie dovolacieho súdu tak nedosahuje ústavnoprávny rozmer. Okrem toho výsledkom posúdenia nesúhlasu s prenesením miestnej príslušnosti bolo rozhodnutie o tom, že nesúhlas Okresného súdu Martin je nedôvodný, takže z logiky veci vyplýva, že miestna príslušnosť nemohla byť *prima facie* ani pred vydaním rozhodnutia odvolacieho súdu o miestnej príslušnosti spochybňovaná.

34. Námietkam obsiahnutým v podstatnom v bodoch 18 a 20 tohto uznesenia a týkajúcim sa oboznamovania so zásadnými listinami a znaleckého dokazovania sa najvyšší súd venoval v bodoch 22.5 a 22.6 napadnutého rozsudku (k tomu pozri aj bod 13 tohto uznesenia), pričom

odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu akcentujúce predovšetkým skutočnosti prístupnosti všetkých zásadných listinných dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise a oboznámenia sa s nimi na pojednávaní 1. júna 2023, ako aj to, že s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci nevyvstala potreba nariadenia opakovaného znaleckého dokazovania (body 9 a 12 tohto uznesenia), považuje ústavný súd za ústavne udržateľné, t. j. nemajúce znaky arbitrárnosti, ktorá by spôsobovala zásah do práv sťažovateľa na súdnu ochranu či spravodlivé súdne konanie, keďže z neho vyplýva implicitne dostatočný záver o ich neopodstatnenosti.

35. V kontexte zmeny bydliska maloletého a jeho právneho posúdenia súdmi nižšej inštancie sťažovateľ poukázal na rozhodnutie ústavného súdu (bod 22 tohto uznesenia), ktorým sa dovolací súd nezaoberal. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že najvyšší súd sa argumentáciou obsiahnutou v uznesení ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 40/2019 z 31. januára 2019 osobitne nezaoberal, no v rámci odvolacieho konania krajský súd v reakcii na predmetnú námietku správne vyzdvihol osobitosť okolností prejednávaných vecí a potrebu prihliadať na skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania (bod 2.1 napadnutého rozsudku najvyššieho súdu). Odvolací súd následne akcentoval, že zmenou bydliska nedošlo k odlúčeniu maloletého od otca, keďže v dohodnutom rozsahu dochádza k styku, ktorému matka nijako nebráni, pričom následne vyzdvihol aj to, že sťažovateľovi bola známa skutočnosť, že v čase schvaľovania rodičovskej dohody už matka s maloletým prechodne bývali v obci Budiš a navštevovanie základnej školy blízko tejto obce je len logickým následkom zverenia maloletého do výchovy matky (bod 2.1 napadnutého rozsudku najvyššieho súdu).

36. V citovanom rozhodnutí ústavného súdu (II. ÚS 40/2019) tento považoval pre posúdenie nezákonnosti zmeny bydliska maloletých za rozhodujúce výsledky znaleckého dokazovania, ako aj skutočnosť obmedzenia výkonu rodičovských práv maloletých, ku ktorému došlo na podklade presťahovania maloletých detí, keďže uvedeným spôsobom došlo k ich vyňatiu z doterajšieho sociálneho a rodinného zázemia a premiestneniu do takej vzdialenosti, že boli odňaté z výchovného vplyvu druhého rodiča. S prihliadnutím na konkrétne odlišné okolnosti prejednávaných vecí, na ktoré poukázal odvolací súd, námietka absencie vysporiadania sa najvyššieho súdu s rozhodnutím ústavného súdu preto nemá právnu relevanciu.

37. V kontexte vady nesprávneho právneho posúdenia ústavný súd odkazuje na už judikované právne závery dovolacieho súdu, podľa ktorých aby určitá otázka spĺňala kritérium prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, musí ísť predovšetkým o otázku zásadného právneho významu (nie o otázku skutkovú), od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorá je v dovolaní vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej, t. j. že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/158/2017 z 11. októbra 2017).

38. S prihliadnutím na podstatnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa ústavne súladným spôsobom vysporiadal aj s dovolaním podaným podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Právna otázka predložená sťažovateľom (či zmena bydliska maloletého sa považuje za podstatnú vec súvisiacu s výkonom rodičovských práv a povinností) nebola

pre posúdenie veci z pohľadu jej merita rozhodujúca, keďže bola len čiastkovou pre záver o nenaplnení podmienok na zmenu osobnej starostlivosti.

39. Na podklade dosiaľ uvedeného a preskúmaním napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd v danom prípade postupoval v medziach svojej právomoci, dovolanie sťažovateľa riadne preskúmal, dospel pritom preskúmaním jednotlivých dovolacích námietok k ústavne udržateľnému záveru o tom, že nie sú dôvody na záver o prípustnosti a dôvodnosti vady zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu ani o prípustnosti a dôvodnosti vady rozhodnutia vylúčeným sudcom a ani prípustnosti dovolania pre nesprávne právne posúdenie. Najvyšší súd v dôvodoch napadnutého rozsudku odpovedá na východiskové námietky uplatnené v dovolaní sťažovateľom ústavne akceptovateľným spôsobom, pričom jeho odôvodnenie obsiahnuté v napadnutom rozsudku nemožno považovať za svojvoľné ani za zjavne neodôvodnené a nevyplýva z neho ani taká aplikácia príslušných procesnoprávných a hmotnoprávných noriem, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

40. Keďže z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ústavný súd, prihliadajúc na čiastkové závery, hodnotí námietky sťažovateľa o porušení čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu ako zjavne neopodstatnené, čo je dôvodom na odmietnutie relevantnej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na ochranu pred neoprávneným zásahom do súkromného a rodinného života a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života:

41. Zohľadňujúc argumentáciu sťažovateľa, tento namieta porušenie práv na rešpektovanie súkromného a rodinného života ako dôsledok neudržateľnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ktorý spôsobil zachovanie právoplatnosti nezákonných rozhodnutí súdov nižšej inštancie, t. j. z pohľadu záruk obsiahnutých v práve na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie. Vzhľadom na absenciu vyslovenia porušenia práv na súdnu ochranu, resp. spravodlivé súdne konanie ako spôsobiteľého predpokladu spochybňovania vecného posúdenia predmetu konania o udelenie súhlasu na zápis maloletého do základnej školy a o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností neprichádza do úvahy ani vyslovenie porušenia citovaných práv zaručených ústavou a dohovorom.

42. Ústavný súd preto relevantnú časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

43. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi v nej uplatnenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu